2. při vzpouře a odboji má stanné právo místo v době válečné, když odbojné projevy již vyvolaly nebezpečné smýšlení neb ochotu k vzepření se (§ 161), zvláště i tehdá, když odbojníci se v době válečné proti představenému zachovali způsobem prudkým neb hrozivým, neb když na něho ruku vložili (§ 167, 163, 164), konečně když odbojníci po vyhrožení právem stanným v odporu pokračují (§ 168);

3. při vojenském zločinu zbabělosti může při okamžitém velkém nebezpečí zločinec na místě býti popraven aneb okamžitý výkon toho nařízen (§ 255);

4. při spurnosti naproti představeným;

5. při nedovoleném kořistění (§ 264);

6. při nedovoleném verbování za doby válečné, byl-li pachatel během války dopaden (§ 307);

7. při svádění neb napomahání k porušení vojenských povinností má po případě řízení stanného práva místa, byvši dříve prohlášeno, by se zabránilo vzmáhání se takových zločinů (§ 317);

8. při vyzvědačství, byl li pachatel dopaden při činu neb za války (§ 322);

9. při vzbouření, má-li se mu přítrž učiniti (§ 350);

10. při plenu (§ 499).

Právo tiskové viz Tisk.

Právo trestní.

I. Pojem.

1. V objektivním smyslu rozumíme právem trestním souhrn zákonných předpisů, jež ohrožují trestem veřejným (t. j. od soudu trestním rozsudkem uloženým) spáchání neb opomenutí určitých činů.

2. V subjektivním smyslu je právo trestní právo státu, o trestní zákon se opírající, tresty ukládati.

3. Právo trestní je též nauka o trestním zákoně, t. j. vylíčení všeobecných zásad a vyložení pojmu jednotlivých deliktů. Filosofickoprávní bádání, jež jsou základem této nauky, o důvodu a účelu trestu vůbec zahrnují se pod pojem trestních theorií.

II. Omezení práva trestního.

Předkem lišiti sluší právo trestní v objektivním smyslu (t. zv. trestní právo materialní) od řádu trestního (t. zv. formálního práva trestního) (viz čl. Řízení trestní). Zákon trestní vytýká podmínky, za kterých vzchází státu nárok trestní proti určité osobě z její zodpovědnosti za určité jednání zákonu trestnímu se příčící. Jsou-li zde tyto podmínky v určitém případě, je-li tudíž nárok trestní oprávněn, to zjišťují v dnešním státě právním soudové; je-li do jisté míry odůvodněna domněnka, že shora zmíněné podmínky zde jsou, přivádí stát sám onu zodpovědnosť k platnosti před soudy (právo trestní žalobní), by v předepsaném řízení (trestní řád) zkoumány byly důvody oné domněnky (obžaloba) a bylo vysloveno, zda přisluší státu trestní právo (v subj. smyslu) proti určité osobě čili nic. Z řečeného plyne, že hmotné a formální právo trestní jsou v jistém vnitřním vztahu, ač se jinak zásadně různí; to jeví se zejmena v tom, že splývají spolu na poli hmotného práva procesního, které uprostřed mezi nimi leží. Toto společné pole zahrnuje totiž právo hmotné, které se k dějům procesním pojí a upraveno je dílem zákonem trestním (na př. § 530), dílem trestním řádem (na př. §§ 46, 57 etc. týkající se ztráty trestního